

van ziekten, waarbij de proef positief uitviel, naast het lijstje met negatieve diagnoses leg, dan wordt de zaak er niet duidelijker op. Sterk of zwak positieve reacties werden gevonden bij de ziekte van BASEDOW, besmettingen, suikerziekte, zwangerschap, alcoholisme. Negatieve reacties werden aangetroffen eveneens bij de ziekte van BASEDOW, myxoedeem, besmettingen, alcoholisme, colitis, hartgebreken, infantilisme.

Ook uit dit boekje heb ik niet den indruk gekregen, dat de proef van GOETSCH nu even onontbeerlijk zou zijn als bijv. de asepsis of de Röntgenstralen.

KOOPMAN.

E. BRUMPT, *Précis de parasitologie*. 1216 bldz., 743 fig. en 6 platen. Paris, MASSON & Cie. 1922. Prijs / II.25 (50 fr.)

Dit werk, waarvan ik in 1911 (dit *Tijdschrift* 1911, 1ste helft, bldz. 1071) den eersten druk besprak, is in de 3de tot $\frac{4}{3}$ van den oorspronkelijken omvang aangezwollen, wat niet overmatig te noemen is. Maar de inhoud is geheel op de hoogte van zijn tijd gebracht, zoodat men er alle nieuwigheden, als bijv. de ontwikkeling van *Schistosomum*, *Paragonimus*, *Dibothriocephalus*, *Ascaris* de jongste *Spirochaeten*-onderzoekingen enz. in vindt, waardoor het boek zich gunstig bijv. van sommige nieuwere Amerikaansche werken op dit gebied onderscheidt.

De titel is verkeerd (wanneer ik mij tenminste een juiste voorstelling van „*Précis*” maak), want die doet een overzicht verwachten van de wetenschap der parasitologie, terwijl men hier inderdaad een tot in onderdeelen afdalende beschrijving vindt van dierlijke en plantaardige parasieten (niet bacteriën) van den mensch, met een korter overzicht van de arthropoden, waardoor sommige worden overgebracht, de ziekten, die zij veroorzaken, en de maatregelen ter behandeling en bestrijding dier ziekten. De titel belooft dus te veel en te weinig, maar dat is minder de schuld van den schrijver dan van den uitgever, die al zijn „*Précis médicaux*” (waarvan sommige inderdaad „*Précis*” zijn) een eenvormigen titel wil geven.

Dit eenmaal in aanmerking genomen zijnde, mag erkend worden, dat hetgeen niét beloofd en wèl gegeven wordt, vrij wat belangrijker is dan het omgekeerde. Ik wil hier geen opsomming van den inhoud geven, daar die in hoofdzaak dezelfde is als in den eersten druk. Slechts moge voor enkele gevallen het standpunt worden vermeld, bij betwiste punten door den schrijver ingenomen. Zoo worden de *Spirochaeten* nog steeds als protozoën beschouwd; het *minuta*-stadium der dysenterie-amoebe wordt niet pathogeen genoemd; *Blastocystis* is een flagellaat (Bodonide); hoofd- en kleederluizen vormen twee soorten; het practische deel van het vraagstuk van *Xenopsylla astia* wordt niet genoemd, enz.

De tweevleugelige insecten vinden voor een gedeelte een zeer diepgaande behandeling, vooral het geslacht *Glossina* (determineerlijst). Bldz. 951—1182 is aan de parasitische zwammen gewijd.

Zonder twijfel zal dit boek velen van nut zijn.

N. H. SWELLENGREBEL.